

Egypt a Vietnam: ‚Dovolenkové ráje‘, které podrobují odpůrce mučení

27.6.2024 - Ondřej Lukáš | Člověk v tísni

Egypt

Egypt patří mezi jedny z nejméně svobodných zemí světa. Globální index svobody organizace Freedom House mu přisuzuje pouhých 18 ze 100 bodů. Jedním z hlavních důvodů je i systematické zneužívání silových složek k potírání jiných než oficiálních názorů.

Špatné zacházení se zadrženými osobami se objevuje i přes neustálé upozorňování lokálních i mezinárodních lidskoprávních organizací. Metodicky aplikované způsoby mučení používané egyptskými bezpečnostními silami během vyšetřování či detence zahrnují celou škálu úkonů včetně bití, elektrických šoků, sexuálního násilí, odpírání přístupu k lékařské péči a léčbě, zabraňování kontaktu s rodinnými příslušníky, psychického týrání stejně jako řady dalších činů, které způsobují silnou bolest a utrpení.

Vězení Badr 3 se stalo sekci pro politické vězně a navzdory slibovanému dodržování lidských práv je tento komplex naprostým peklem, odkud političtí vězni propašovávali zprávy o nelidském zacházení.

Zkvalitnění životních podmínek ve vězení sliboval v roce 2021 prezident Abdul Fattáh el-Sísí v rámci Strategie pro lidská práva vydaná. Jen během jeho 10leté vlády v Egyptu vzniklo 28 nových vězení, mezi nimi i obrovský vězeňský komplex Badr situovaný na severovýchodním okraji Káhiry. Vězení Badr 3 se stalo sekci pro politické vězně a navzdory slibovanému dodržování lidských práv je tento komplex naprostým peklem, odkud političtí vězni propašovávali zprávy o nelidském zacházení.

Trest smrti v Egyptě

K nejzávažnějším přečinům státního aparátu patří zneužívání trestu smrti. Egypt se dlouhodobě řadí k zemím s celosvětově nejvyšším počtem vykonaných poprav. Trest smrti se v Egyptě provádí oběšením nebo zastřelením, výkon není veřejný.

Počet osob odsouzených k trestu smrti narůstá. Zatímco v roce 2021 tento trest dostalo více jak 356 osob, v roce 2022 jich bylo 538. Egyptské právo umožňuje udělit trest smrti u 104 trestných činů zakotvených v 78 zákonech. Lidskoprávní pozorovatelé upozorňují na politické procesy ústící ve vynesení rozsudku trestu smrti například za trestné činy související s bezpečností a široce vymezeným terorismem, které jsou spojené s kriminalizací výkonu lidských práv a svobod.

V souvislosti s těmito procesy je vedle špatného zacházení dlouhodobě upozorňováno na porušování práva na spravedlivý proces, vynucená přiznání, zrychlené řízení nebo na vedení procesu v nepřítomnosti odsouzeného či jeho právního zástupce.

Vietnam

Mnoho lidí v Česku možná překvapí, že mezi nejméně svobodné země světa patří i Vietnam (19 ze 100 bodů podle Globálního indexu svobody). Všechny složky moci jsou kontrolovány komunistickou stranou a opakovaně zde dochází k potlačování politických i občanských práv. Od nástupu nového politického vedení v roce 2016 se navíc situace rok od roku zhoršuje.

Vedle nedostatečné stravy a nedostatečné lékařské péči úřady běžně podrobují politické vězně mučení a jinému nelidskému zacházení, zejména pak v prostředí vyšetřovací vazby.

Množí se i případy špatného zacházení ve vietnamských věznicích. Vedle nedostatečné stravy a nedostatečné lékařské péči úřady běžně podrobují politické vězně mučení a jinému nelidskému zacházení, zejména pak v prostředí vyšetřovací vazby.

Přesná čísla neexistují, podle odhadů je ovšem v zemi v současné době za aktivity týkající se sociálních a lidských práv vězněno více než 200 osob. Vedle novinářů, aktivistů či zaměstnanců nevládních organizací jsou mezi nimi i běžní občané například jen za to, že vyjádřili svůj názor na sociálních sítích nebo praktikovali své náboženství. Od roku 2019 údajně zemřelo ve vazbě nejméně 6 vězňů svědomí, protože úřady odmítly jejich žádosti o hospitalizaci.

Tresty smrti

Stejně jako v Egyptě patří i ve Vietnamu rozsudky smrti mezi nejzávažnější příklady špatného zacházení. Podle odhadů bylo v roce 2021 celkem za všechny možné činy zaznamenáno nejméně 119 nových rozsudků.² Celkový počet osob odsouzených k nejvyššímu trestu tak dosáhl počtu nejméně 1200 osob. Oficiální data a informace jsou předmětem státního tajemství a jen několik případů se dostane na veřejnost, mezi nimi například poprava Lê Văn Mạnha, která v roce 2023 vzbudila silný veřejný odpor mimo jiné právě proto, že obviněný byl donucen k přiznání mučením.³

1) Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání:
<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-against-torture-and-other-cruel-inhuman-or-degrading>.

2) CIVICUS, VIETNAM: 'Failure to address torture of political prisoners should trigger a review of trade deals'

3) Člověk v tísni: Vietnam: svévolná poprava Lê Văn Mạnha je hrubým porušením práva

<https://www.clovekv tisni.cz/egypt-a-vietnam-dovolenkove-raje-ktere-podrobuji-odpurce-muceni-11583gp>